

George Novack

## Marxism och neo-anarkistisk terrorism

Ur *International Socialist Review* 6-1970

Väpnad kamp förkom allmänt (i Latinamerika, stora delar av Asien och även i Europa, t ex i Nordirland och i Spanien) under slutet av 1960-talet och 1970-talet. En del av grupperna som förde väpnad kamp använde sig i stor utsträckning av terroristiska metoder (kidnappningar, rån, mord och bombdåd) – det gäller t ex ETA i Spanien för att inte tala om *Röda armé-fraktionen / Baader-Meinhof-ligan* i Tyskland och *Röda brigaderna* i Italien. Även i USA förkom sådana grupper, den mest kända är nog *Weathermen*. I följande artikel kritiserar den amerikanske marxisten George Novack terrorism av det slag som dessa organisationer använde sig av.

*Martin F*

---

Uppgiften för verkliga revolutionärer idag är inte att lära sig hur man använder dynamit, utan hur massornas dynamiska energi och revolutionära potential ska kunna frigöras och göra det möjligt att framgångsrikt störta det kapitalistiska samhället.

Frågan om terrorism i dagens USA har två viktiga aspekter. Den ena är hur revolutionärer ska se på detta sätt att attackera status quo. Den andra är hur det kommer sig att en del inom yttersta vänstern förespråkar eller tillgripit individuell terrorism. Marxismens tradition och inställning till denna fråga är kristallklara. Den är en otvetydig motståndare till individuell terror. Detta avståndstagande baserar sig inte på moraliska eller pacifistiska överväganden och har inget gemensamt med hycklande oväsen från liberaler eller konservativa, som försvarar status quo mot sådana aktioner. Marxismen utgår från hur effektiva de är ur revolutionär synvinkel. Både erfarenheterna och förnuftet har visat att detta är ett kontraproduktivt sätt att bekämpa reaktionens välde. Vad beror det på?

Enskild terror innebär förakt för massorna och ersätter deras förmåga till agerande i stor skala och organisering med de gärningar några ”få utvalda” kan utföra. Den siktar på att störa och störta kapitalismen genom några sprängdåd, att förstöra byggnader, eller döda en förhatlig representant för makten, i stället för att lita till de politiska och ekonomiska aktioner arbetarklassen och dess bundsförvanter kan genomföra.

Den är anti-demokratisk och elitistisk på grund av att den förlitar sig på konspiratoriska aktioner av en liten minoritet och utestänger de förtryckta massorna från medvetna insatser i befrielsekampen. Ett självutnämnt gäng av frälsare tilldelar sig själva rätten att bestämma under revolutionens gång utan att låta de arbetande få godkänna eller ha något att säga till om vad som bör göras. Dessutom leder allt hemlighetsmakeri, isolering och avskildhet mest till splittring och oenighet bland de revolutionära krafterna.

Enskild terror vänder ryggen åt den verkliga klasskampen och försöker ersätta arbetarnas självständiga agerande med en uppgörelse i det fördolda mellan en handfull sammansvurna och de styrande, där reaktionen har alla fördelar på sin sida. Den demoraliserar och vilseleder den revolutionära rörelsen genom att låta allt handla om vad en handfull terrorister tycker i stället för att utgå från vad som krävs under varje enskild del av klasskampen.

I stället för att höja massornas medvetenhet, stärka deras vilja och svetsa samman dem bidrar individuell terror bara till att öka passiviteten och vidga klyftan mellan avantgardet och massorna. Det är äventyrspolitik eftersom det går ut på att ersätta massrörelsens efterblivenhet

och avantgardets tillfälliga svagheter med konstgjorda medel. Den är illusorisk eftersom den försöker ersätta massornas målmedvetna och effektiva agerande med sprängkraften hos dynamit. Den är defaitistisk eftersom den uppfyller alla önskemål från de härskande och deras förtrycksapparat. Enskild terror gör bourgeoisin en tjänst genom att den då kan hävda att det är dess revolutionära motståndare som står för våldet och därmed skapa nya möjligheter att skärpa repressionen. Oavsett de omedelbara resultaten bidrar terrorism av detta slag till att på sikt vidmakthålla det rådande systemet.

Terrorism orsakas av subjektivism och otålighet, av frustration och desperation. Trots det oväsen den då och då åstadkommer är den ett uttryck för politisk och samhällslig defaitism med rötterna i en grundläggande brist på förtroende för möjligheten att få det arbetande folket att inse nödvändigheten av att göra sig av med kapitalismen och ta strid mot den.

Planeringen av terroristdåd ger också informatörer och provokatörer en utmärkt terräng för att förleda folk och misskreditera den revolutionära saken och rörelsen.

Socialt är individuell terrorism inte någon proletär handlingsform utan småborgerligt individualistisk och elitistisk. Den baserar sig på förhärligande av enskild heroism och beredskap till enskilda uppoffringar och inte på arbetarrörelsens kollektiva och disciplinerade handling för frigörelse. Denna genväg till befrielse utesluter propaganda, agitation och organiserat arbete bland massorna och värjer sig för det utdragna, tröttsamma och svåra arbetet med att bilda, skola och organisera ett revolutionärt parti och en klassmedveten arbetarrörelse.

Av dessa allmänna orsaker har marxister alltid varit oförsonliga motståndare till individuell terror som metod i den politiska kampen. Oavsett hur mycket de än må ha känt sympatier för de goda avsikterna och modet hos dem som utfört terrorhandlingarna har de alltid kategoriskt fördömt dem på grund av de katastrofala politiska konsekvenserna. Den sortens terroristdåd strider mot de massaktioner och den medvetna politiska kamp mot kapitalismen, som den vetenskapliga socialismen står för.

Många som anslutit sig till den nya vänstern eller yttersta vänstern och som uttalar sin beundran för Lenin är okunniga om bolsjevikernas inställning till terrorism. De förvandlar leninismen till en karikatyr genom att reducera den till "revolutionärt våld". Hur ser verkligheten ut bakom detta?

Den marxistiska rörelsen i Tsarrysland startade på 1880-talet genom att Gruppen för arbetets befrielse, under ledning av Plechanov, bröt sig loss från den tidens populistiska terrorister. Trots att man tvingades verka underjordiskt och illegalt hade inte dessa pionjärer några problem med att ta avstånd från äventyrlig terrorism och i stället förorda att arbetarna skulle organisera masskamp för att störta självhärskardömet.

Lenin hade samma inställning, trots att hans äldre bror blivit hängd av tsarens regim för att ha deltagit i ett terroristdåd. Lenin anslöt sig till marxismen efter att ha blivit övertygad om att terrorismen som taktik måste överges för att det skulle gå att bygga upp en tillräckligt stark massrörelse för att störta monarkin, jordägarna och kapitalismen. Han vacklade aldrig i sin syn på individuell terror och han och hans medarbetare var involverade i en rad polemiska fejder med socialistrevolutionärer och anarkister om den frågan.

Den revolutionära rörelsen i Ryssland var uppdelad i två mot varandra stående läger: ett med socialistrevolutionärer och anarkister, som förespråkade och genomförde terroristattacker mot förtryckarna, och ett med alla sorters marxister: oavsett om de var höger, center eller vänster var de bestämda motståndare till sådana metoder.

Åren 1899-1901 fanns en bred och mångskiftande studentrörelse i de stora städerna, vilket ledde till gatustrider mellan studenter och kosacker. Dessa sammandrabbningar ledde till terroristdåd av små kampgrupper bland studenterna. Myndigheterna lyckades dock isolera och

slå ned de upproriska studenterna, eftersom deras aktioner fjärrade dem från arbetarna och inte förmådde skapa någon gemensam plattform mellan de båda grupperna. Först 1905 då studenter och arbetare gick samman i direkt masskamp mot regimen fick deras agerande några större revolutionära följder.

Den revolutionära marxismen fick sin högsta uttrycksform i Lenins bolsjevism och den politiska masskamp och byggandet av ett avantgardeparti, som ledde till den historiska segern 1917.

I en artikel 1911 i den österrikiska socialdemokratins teoretiska organ *Der Kampf* sammanfattade Lev Trotskij de ryska revolutionärernas inställning till terrorismen:

Om ett försök till terrorism, även ett ”framgångsrikt” sådant, kastar den härskande klassen ner i förvirring eller inte, beror på de konkreta politiska omständigheterna. I vilket fall kan denna förvirring bara bli kortvarig; den kapitalistiska staten är inte grundad på ministrar i regeringen och den kan inte elimineras med dessa. Klasserna den tjänar kommer alltid att hitta nytt folk; mekanismen förblir intakt och fortsätter fungera.

Men den förvirring och oreda som ett terroristförsök skapar bland de arbetande massorna själva är mycket djupare. Om det är tillräckligt att beväpna sig själv med en pistol för att uppnå sitt mål, varför då anstränga sig med klasskamp? Om en sked vapenkrut och en liten blybit är nog för att skjuta fienden genom nacken, varför behövs då en klassens organisation? Om det är förnuftigt att skrämja upp högt placerade personligheter med dånet från explosioner, varför då ett parti? Varför möten, agitation bland massorna och val, när man ju så lätt kan sikta på ministrarnas bänk från en plats på parlamentets åhörarläktare?

Som vi ser det, är individuell terror otillåtet just därför att det *förringar mässornas roll i deras eget medvetande*. Det försonar dem med deras egen maktlöshet, och vänder deras ögon och hopp mot någon stor hämnare och befriare som en dag kommer och slutför sitt uppdrag.<sup>1</sup>

De orden skulle han citera i en broschyr han skrev 23 år senare, fyra veckor efter mordet på Kirov, ledaren för kommunistpartiet i Leningrad. Det dådet gav Stalin en förevändning för att rikta falska anklagelser mot och avrätta hundratals oskyldiga. Senare har högt uppsatta sovjetiska källor avslöjat att det var den hemliga polisen som utfört mordet på order av Stalin själv.

I en kommentar till detta mord, som han fick skulden för, skrev Trotskij:

Men om marxister ... kategoriskt fördömde den individuella terrorismen även när skotten riktades mot den tsaristiska regeringens och det kapitalistiska förtryckets ombud, så kommer den ännu mer oförsonligt att fördöma och förkasta terroristhandlingar som riktas mot byråkratiska företrädare för historiens första arbetarstat.... Den ungtkommunistiska terroristorganisationen främjades inte av vänsteroppositionen utan av byråkratin och dess inre sönderfall. *Till själva sitt väsen är den individuella terrorismen byråkratism som vänts ut och in*. Marxister upptäckte inte denna lag igår. Byråkratismen har inget förtroende för massorna och försöker sätta sig själv i massornas ställe. Terrorismen fungerar på samma sätt, den försöker göra massorna lyckliga utan att efterfråga deras deltagande.<sup>2</sup>

Samtidigt har marxister alltid gjort en klar distinktion mellan terroristiska äventyrligheter och de handlingar som sker i självförsvar mot reaktionära angrepp, eller mellan det våld som den progressiva sidan står för i ett inbördeskrig eller under ett förtryckt folks kamp för nationell befrielse. Men det är den första kampformen, och inte den andra, som det handlar om i radikala kretsar i USA idag.

Om Lenin och bolsjevikerna ansåg individuell terror vara felaktig och skadlig under kampen mot tsarens diktatur är den långt mer oriktig i kampen för ett nytt samhälle i dagens USA.

Vilka är de sociologiska, politiska och psykologiska rötterna till denna företeelse? Vad har

<sup>1</sup> Artikeln ”Om terrorism” som ingår i artikelsamlingen [Om terrorism](#),

<sup>2</sup> [Byråkratin och mordet på Kirov](#)

fått några desperata amerikanska ungdomar att börja fundera på och applådera terroristdåd?

Trots att USA:s historia är fullspäckad med olika former av våld har den socialistiska rörelsen här, med undantag för sedan länge försvunna och bortglömda ”handlingens anarkister”, ingen tradition av politisk terror. Att sådana stämningar och tendenser nu uppstår allra längst ut till vänster får därför stor betydelse. Det är ett tecken på det oerhört stora missnöje som sjuder i samhällskitteln och som i brist på andra sätt att lätta på trycket tar sig den här sortens felaktiga metoder.

Utbrotten av terrorism beror på samspelet mellan två motsatta men sammanflätade processer: den kontrarevolutionära inriktning de amerikanska monopolkapitalisternas välde tagit sig och det sätt några oerfarna rebeller besvarat detta på.

Huvudorsaken till att en del idealistiska och rent av gynnade söner och döttrar från medelklass och överklass slagit in på terrorismens väg är den amerikanska kapitalismens grymma och våldsamma karaktär. Objektivt ligger det historiska ansvaret för terroristdåden helt och hållet på de monopolkapitalister, militarister och rasister som missköter USA och tyranniserar en stor del av den övriga mänskligheten.

Dessa krafter slösar bort nationens naturtillgångar och arbetskraft genom att bygga upp och vidmakthålla den mest enorma och monstruösa militärapparaten i historien och som hotar mänskligheten med kärnvapenförintelse. I fem år har de ägnat sig åt folkmord i Vietnam och gjort sig skyldiga till grymheter som den i Mylai, som höga militärer förgäves försökte dölja. På en enda dag, och till och med under en enda bombräd med B-52-or, faller amerikanska plan långt mer bomber, förstör fler byggnader och utradar fler människoliv i Vietnam än all den dynamit civila motståndare till kriget använt sig av. Därför låter ledarskribenternas alla predikningar mot våld och om att människoliv är något heligt så löjeväckande för unga rebeller, särskilt de som väntar på att bli inkallade och tränade i att döda på order av Pentagon.

Uppmaningen att följa ”lag och ordning” och till varje pris avstå från allt våld låter lika ihåligt med tanke på den repression som råder på hemmaplan, där polis och nationalgarde slår ner och mördar svarta utan några hämningar och runt om i landet misshandlar, sätter in tårgas mot och skjuter protesterande studenter.

I en promemoria till presidenten skrev hans rådgivare Daniel Patrick Moynihan: ”I en eller annan form beror alla de stora inrikespolitiska problem du står inför på att samhällets institutioner håller på att vittra sönder.” Och det är ju också så att legitimiteten hos alla de viktigare institutioner som upprätthåller USA:s kapitalism – regering, militär, domstolar, universitet, press, kyrka och familj – försvagats på senare år. De inger inte längre samma respekt och lydnad som tidigare bland allt fler unga människor.

Orsaken är lätt att förstå. Även när uppenbara missförhållanden avslöjas på hemmaplan, och trots att mycket har utlovats i Johnsons *Great Society* och ”kriget mot fattigdomen”, sker inte mycket för att ändra på något. Problemen inte bara kvarstår utan förvärras. Och när de som drabbas av dessa missförhållanden på egen hand börjar röra på sig för att fästa uppmärksamheten på övergreppen blir de förtalade, ignorerade eller nedslagna. Myndigheternas brutalitet framgår bäst av hur illa behandlade afro-amerikanerna blir, något som kulminerat med justitiedepartementets kampanj för att rikta falska anklagelser mot och komma åt ledningen för Black Panther Party.

Genom egna erfarenheter och lärdomar har fler och fler inom den uppväxande generationen, oavsett om de är svarta, bruna eller vita, förlorat allt som påminner om tilltro till att makt-havarna ska ha något intresse av att lyssna till deras protester, eller rätta till de förfärliga missförhållanden som finns överallt. De litat inte längre på något som helst som de högt uppsatta har att säga, eftersom alla presidenter, från Eisenhower och framåt, har avslöjats med att ljuga medvetet för det amerikanska folket i viktiga frågor.

Hur ska de kunna hysa någon aktning för en kongress, där ledamöterna i en blink ger sig själva en löneförhöjning på 41 procent och som avsätter 30 miljarder dollar per år till Vietnamkriget samtidigt som man vägrar ge postanställda en lön som går att leva på, adekvat hjälp åt de fattiga, sjuka eller gamla, eller vidtar några som helst åtgärder för att sätta stopp för fortsatt miljöförstöring? Hur ska de kunna känna någon aktning för domstolarna när de bevittnar den riggade rättegången i Chicago, hur Bobby Seale förses med munkavle, och de hårda domarna mot såväl de anklagade som deras advokater? Hur ska de kunna förvänta sig någon rättvisa när Nixons justitieminister går i spetsen för attackerna på medborgarnas konstitutionella rättigheter?

Allt fler är övertygade om att alla som försöker förbättra förhållandena för de fattiga på okonventionella vägar eller söker konflikt med den härskande företagarklassen utsätter sig för stora risker och kan komma att dödas. Detta är vad som hände, påstås det, Kennedybröderna men framför allt Malcolm X, Martin Luther King och Svarta pantrarna. Och om svarta aktivister inte blir öppet mördade är det inte ovanligt att de döms till långa fängelsestraff, som Huey Newton, eller drivs i landsflykt som Eldridge Cleaver.

När många ungdomar i mitten av 1960-talet precis hade börjat inse systemets enorma orättvisor hyste de ändå vissa förhoppningar om att Washington, eller i varje fall någon frälsare ur det demokratiska partiet som Kennedybröderna eller senator [Eugene] McCarthy, skulle kunna rädda landet. Men när 1970-talet inleddes brast såpbubblan. Det politiska, juridiska och ekonomiska systemet samt utbildningsväsendet verkar fortfarande fullständigt ordnat för att förhindra någon förändring. Efter att ha tappat förtroendet för liberalism och reformism ställdes de inför en hård verklighet med Nixon, Agnew och Mitchell, utan någon ljusning vid horisonten.

Det kriminella agerandet från dem som styr landet förklarar varför så många börjat protestera och blivit upproriska, men kan inte i sig förklara varför så många dragit slutsatsen att individuell terrorism är bästa metoden i kampen. För att detta ska gå att förstå är det nödvändigt att studera de speciella politiska förhållanden, som format den nuvarande generationen av unga radikala och snitslat den väg de färdats efter de fem senaste åren.

Den ungdomsradikalism som växte fram på 1960-talet fick utvecklas i en tid av politisk efterblivenhet. Nästan alla som anslöt sig fostrades till, eller blev politiskt aktiva som, liberaler och anhängare till sådana företrädare för det demokratiska partiet som Stevenson, Kennedy, Johnson och senare McCarthy. Den tendensen avspeglades under den första fasen inom SDS, den organisation som präglade dem ideologiskt och organisatoriskt och som egentligen var ett utskott på det socialdemokratiska Förbundet för företagsdemokrati. Dess svaga förankring och kvardröjande illusioner framgick med all önskvärd tydlighet genom den halvmesyrt till paroll SDS gick fram med under valåret 1964: "En del av sträckan med LBJ".

När de vände ryggen åt kapitalistisk politik och gick åt vänster sedan Johnson trappat upp Vietnamkriget förmådde de flesta inom denna nya vänster inte se något progressivt hos arbetarklassen och det fanns heller ingen inflytelserik socialistisk massorganisation att ty sig till. Den organiserade vita arbetarklassen slumrade eller hade blivit konservativ. Alla klassiska strömningar inom arbetarklassen hade blivit försvagade av 15 år av kallt krig och häxjakt. De största bland dem, stalinister och socialdemokrater, var orkeslösa eller utan trovärdighet. Den trotskistiska rörelsen, som också drabbats av samma utmattning, höll precis på att börja få lite vind i seglen genom den nya radikaliseringsen.

Den nya vänster som blev deras riktmärke var ideologiskt lika primitiv som den politiska situationen runt dem. Den avfärdade marxism, leninism och trotskism som irrelevanta och föråldrade. Den strök arbetarklassen som den avgörande kraften för samhällsförändring. Den var mot byggande av ett avantgardeparti och förespråkade i stället de mest konturlösa och improviserade former av organisering. Den nya vänstern brydde sig inte om att utarbeta något

brett politiskt program med ett långt perspektiv för kampen om makten, utan ägnade sig åt en rad fruktlösa försök som ”sambandsorganisering”, som tilltalade deras fantasi.

Allt som SDS hade med i bagaget var orsak till att organisationen ett tag blev populär, men också till dess oberäknliga kurs, och att den slutligen gick under (för en längre analys, se ”Ten Years of the New Left” av Larry Seigle i *International Socialist Review*, maj 1970). Efter sex år av experimenterande fram och tillbaka, utan någon större förändring av det improviserade arbetssättet och med det självdestruktiva i denna form av principiösa, oklara, klickstyrda, småborgerliga gruppering av unga radikala, sprack SDS på kongressen 1969.

Chocken över detta sammanbrott ledde till än större vilshenhet bland dessa unga radikala, som helt likställt SDS och ”rörelsen”, som den i själva verket bara var en del och en fas av. När den försvann var de helt utan kompass. Den explosiva och ohjälpliga splittringen av SDS blev inledning, och orsak, till att flera av medlemmarna började ägna sig åt ”gerillakrigföring”.

Givetvis slog inte alla inom SDS in på den vägen. En del gjorde en kritisk granskning av historien, såg sig om efter något bättre alternativ och gick över till Young Socialist Alliance. De politiska uppfattningarna inom ultravänstern gjorde att några drogs i en annan riktning. De trodde inte på att den amerikanska arbetarklassen skulle kunna röra på sig eller ha någon revolutionär potential. Efter att ha varit med om de fåfänga försöken med att driva politik bland liberalerna inom det demokratiska partiet, eller också Peace and Freedom Party, var de nu ointresserade av alla former av politiskt arbete. De avvisade tanken på att bilda ett marxist-leninistiskt avantgardeparti. Och de såg framför sig ytterligare tre eller sju år under Nixon och trodde att fascismen redan anlönt.

Den dåliga skolning de fått inom SDS och de politiska stämningar som rått där gjorde några av de mer oförvägna mottagliga för tanken på individuellt våld. Medlemmarna i SDS hade föraktfullt avvisat massaktioner som en fetisch från den gamla vänsterns tid och dessutom som något helt orealistiskt. I stället började de syssla med ”konfrontation”, som gick ut på att låta små grupper av demonstranter drabba samman med polisen och att detta då förhoppningsvis skulle avslöja systemets repressiva karaktär och få andra att vakna. Steget var kort från den sortens aktioner till de planer på än mer direkt terroristteknik, som en del anonyma och autonoma smågrupper ruvade på i hemlighet.

Den inriktning några *Weathermen* och *Weatherwomen* skulle följa var en logisk konsekvens av deras i grunden felaktiga bedömning av det nuvarande läget i kampen mot kapitalismen i USA. De motiverade övergången till gerillakrigföring i miniatyr med att ”USA är på väg att bli öppet fascistiskt” och att revolutionärt motstånd i form av terrorism stod på dagordningen. Men ultravänstern förmår inte att på ett korrekt sätt inse en av de viktigaste aspekterna av läget idag. Och det är att radikaliseringsprocessen de senaste åren ökat sakta men säkert och fortsätter att breddas och fördjupas. I början av 1960-talet var det bara afro-amerikanerna som kommit i rörelse. Sedan dess har de fått anslutning av radikaliserade ungdomar, oppositionella intellektuella, krigsmotståndare, chicanos och ursprungsbefolkning samt kvinnorörelsen. Ingen av dem ser ut att vara på väg att lämna scenen. Dessutom har fackföreningarna inte bara lyckats överleva, utan har dessutom hemfört segrar i strejker på sistone.

Vad som verkligen pågår är en polarisering där makthavarna försöker hindra missnöjet från att sprida sig och där kritiker av och motståndare till kapitalismen fortsätter att erövra terräng och dra till sig nya krafter. Det är verkligen ironiskt att den panikslagna ultravänstern tror att fascismen är på väg att triumfera precis när omfattningen av motståndet mot reaktionen är större än någonsin sedan 1930-talet och när till och med de organiserade arbetarna håller på att vakna ur sin långa dvala.

Det felaktiga valet av taktik stämmer också med den roll ultravänstern tillmäter sig själv i den revolutionära processen. De hävdar att det amerikanska imperiet framför allt hotas av och är inringat av de koloniala folken och upproriska svarta på hemmaplan. Arbetarklassen är inte

bara konservativ utan kontrarevolutionär och på samma sida som klassfienden. Detta utesluter tanken på politisk handling eller varje form av framgångsrik masskamp mot maktstrukturen. Den enda möjligheten till revolutionärt agerande blir därför gerillakrigföring reducerad till individuella terrordåd.

De ser sig därför inte som ledare eller organisatörer av någon som helst kraft för klassen eller massorna, som marxister ju måste, utan som en hjälptrupp till den kamp som pågår bland folken i tredje världen, utomlands eller hemmavid. Som de ser det gör detta det motiverat att ge en terroristisk knorr åt sina egna mekaniska och missriktade försök att efterlikna revolutionärerna i tredje världen.

Därav kommer det sig att en del bittra och besvikna ungdomar de senaste åren gett sig ut på en terroristisk tripp, verbalt eller i handling, och beskrivit en paradoxal politisk bana från liberalism till neo-anarkism. Men metamorfosen är bara ytlig.

Marxismen har sedan länge avslöjat den underliggande släktskapen mellan liberalism och anarko-terrorism. Både liberalism och terrorism motsätter sig att de arbetande massorna agerar och skaffar sig en självständig revolutionär organisation, vilket är själva kärnan i marxistisk politik. Liberalismen spanar efter ”progressiva och fredsälskande” politiker bland härskande kretsar inom kapitalismen för att lösa samhällsproblemen. Före detta liberaler som blivit terrorister har både förlorat alla illusioner om de gamla metoderna, är samtidigt föraktfulla gentemot massorna och förlitar sig på att konspirationer och dynamit ska klara jobbet. Terrorism är småborgerlig liberalism som tillfälligt löper amok. Båda är lika skadliga för framväxten av en verkligt proletär revolutionär rörelse.

Emma Goldman definierade en gång anarkism som ”filosofin om individens suveränitet”. Mer exakt är det teorin om individualism driven till det yttersta. I praktiken går anarkism ut på att ”man ska gå sin egen väg” oavsett de konkreta förutsättningarna för kampen för frigörelse. Den metoden ligger fast förankrad i den neo-anarkistiska synen på politik. Dess senaste lärjungar sätter sina egna subjektiva önsknings och godtyckliga beslut över de objektiva villkoren för kollektiv handling.

Medan huvudparten av liberalerna, som de falska ”humanisterna” av Max Lernalers snitt, ryggar tillbaka i fasa än mer inför brända banker och sprängda byggnader än inför den långt mer förfärliga destruktivitet krigshetsarna i Washington gör sig skyldiga till, finns en liten skara vänsterliberaler, som vill göra revolution genom ombud, och intar en välvillig, om än tvetydig, hållning till *Weathermen*. Deras ytliga romantiska inställning paras med sluga kalkyler om att de kan vända hotet om terror till sin egen fördel. Titta bara, säger de, vad Nixons repression leder till. Om vi bara hade en Kennedy eller en Lindsay skulle den här sortens händelser gå att undvika! Låt ungdomen få betala priset och sätt tryck på etablissemanget. Sedan är det vi som kliver fram som vinnare.

Marxister har inte samma välvilliga syn på individuell terror, eftersom den skadar i stället för att befrämja den antikapitalistiska saken och utgör en farlig avledning från de verkliga uppgifter som föreligger. Som David Gelber helt riktigt påpekade i *Village Voice* den 26 mars: *Weathermens* lösning slog fel; och nu har den blivit en del av problemet.

*Weathermen* hamnar fel till och med i de mest akuta frågorna. De uppger sig stå för ett heroiskt exempel när de i själva verket är ute efter att rädda sitt eget skinn. Exempelvis talar de om att hjälpa vietnameserna; dock är det så att både Hanoi och FNL gjort det helt klart att det bästa stödet de anti-imperialistiska krafterna kan ge dem och det amerikanska folket är att mobilisera en massiv anti-krigsrörelse stark nog att tvinga Nixon att sätta stopp för kriget och ta hem alla trupper från Sydostasien.

Individuell terror är lika orealistiskt som när yippies försökte lyfta Pentagon i luften under antikrigsdemonstrationen i Washington i oktober 1967. Trots alla besvärjelser och försök till

djävulsutdrivning står Pentagon fortfarande intakt och höga militärer fortsätter att agera därifrån.

Rennie Davis lär ha sagt: ”På 1970-talet ska bankerna brinna”. Vi trotskister är då inga vänner till bankirer, eller några som tänker skydda deras fort; vi skulle vilja ha mer bostäder åt de fattiga och färre storslagna mausoleer som förhärsligar finansfolkets transaktioner. Ändå måste det erkännas att varken bankirer eller andra höga chefer kommer att bli skräckslagna över att några banker blir nedbrända eller sprängda i luften. Den sortens handlingar kommer bara att göra det lättare för dem att använda statens våldsapparat.

Revolutionärer i USA har mycket viktigare saker att ta itu med. Deras uppgift är att bygga en rörelse, som kan expropriera bankerna och ställa deras monetära och kreditmässiga resurser till förfogande för det arbetande folket. Och för det krävs en stor politisk rörelse med ett socialistiskt program, under ledning av ett marxistiskt avantgardeparti.

*Weathermen* och andra som talar om bomber som universalmedlet är endera okunniga om den internationella revolutionära rörelsens historia, eller om den amerikanska arbetarklassen. Exempelvis är de okunniga om att fackföreningsrörelsen tidigare detta århundrade genomgick en fas av terrorism som medel för att bekämpa arbetsgivarnas tyranni och bana väg för facklig organisering. IWW pläderade för och genomförde sabotage. Men i slutet av första världskriget hade den taktiken övergivits sedan bröderna McNanara dömts till livstids fängelse för sprängdådet 1910 mot *Los Angeles Times*’ officin och när Mooney-Billings 1917 lurades in i en fälla visade det riskerna och det meningslösa med sådana metoder.

Under alla omständigheter skedde inte den fackliga organiseringen av industriarbetarna på 1930-talet genom sabotage, utan genom att de mobiliserades i direkt kamp mot sina bolag. Nu har några omogna hetsporrar återuppstått inom ramen för antikapitalistisk politik. Det krävs ingen större räkneförmåga för att inse att denna typ av skenmanöver kommer att hamna i samma återvändsgränd som användandet av sprängmedel för att organisera arbetarna.

Om en motmakt ska kunna skapas, som är tillräckligt stark för att både klara av att bekämpa och att störta monopolkapitalisterna och militaristerna, måste tiotals miljoner amerikaner mobiliseras till handling. Dessa kämpar måste vara genomsyrade av socialistiska mål, organiserade i politiska grupperingar utanför de kapitalistiska partierna, skolade i den revolutionära politikens principer och drivna av övertygelsen att vara kapabla att en gång för alla göra sig av med det kapitalistiska utsugarsamhället. En kapitalism i dödsryckningar kommer att få dem att vakna upp och resa sig; sedan måste den socialistiska rörelsen visa dem hur man kämpar och vägen till seger. Detta är kärnan i programmet och framtidsperspektiven för Socialist Workers Party och Young Socialist Alliance. Detta är marxismens beprövade metod.

Alla som är intresserade av skillnaden mellan de neo-anarkistiska terroristernas falska krigsföring, som dessvärre kan få svåra konsekvenser för en del personer, och ett verkligt revolutionärt perspektiv bör jämföra sin taktik och målsättningar med händelserna i Frankrike i maj-juni 1968 och de lärdomar som går att dra av dem. Då gick tio miljoner arbetare ut i strejk, ockuperade fabriker och hissade den röda fanan. Detta hade föregåtts av studenternas kamp och vunnit anslutning från missnöjda bönder, butiksägare, ingenjörer och intellektuella. Denna mobilisering utan motstycke hade potentialen att störta det franska kapitalet. Men möjligheten förråddes av kommunistpartiet och tillfället slank rörelsen ur händerna på grund av att det inte fanns något alternativt ledarskap med ett revolutionärt program och massornas förtroende.

Detta är det exempel amerikanska revolutionärer bör ha i minnet. När motsvarande händelser i klasskampen mognar fram på vår sida av Atlanten måste vi ta till vara detta på bästa möjliga sätt.

USA-imperialismen måste bort och den måste sona sina brott. Men detta varken kan eller



kommer att bli ett verk av några enstaka hämnare. Det kommer att kräva att de massor skriker till handling som insett nödvändigheten att avskaffa kapitalisternas makt och egendom och som är tillräckligt välorganiserade för att fullfölja denna kolossala uppgift. Dagens revolutionärer får därför inte ägna sig åt att studera hur man använder dynamit, utan i stället åt hur man ska frigöra massornas skapande dynamik och revolutionära potential och kunna påskynda denna räkenskapens dag.

21 april 1970

Översättning: *Björn Erik Rosin*

### **Lästips**

[Texter av George Novack](#)

*Om terrorism:*

[Lenin om individuell terrorism vs masskamp.](#)

L Trotskij: [Om terrorism](#) (fem artiklar)